

Փ Ո Ւ Ն Ջ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

Ամեն ՇԱՐԱԹ օր կը հրատարակուի:
Տարեկանն է 30 դրը, վեցամսեայն 20
դրը կանխիկ վճարելի: Հասար 40 փր:
Մանուցման տողը 40 փարոյ է մէկ
անգամի համար:

Գուրս երթալիքներուն ծախքը բաժա-
նորդաց կ'ընտրուի:
Լրագրին վերաբերեալ որ և է գրուած
ուղղելի տա. Տնօրէնն 'ի Կ. Պօլիս,
Գաղղճի խանի վարի յարկը թիւ 13:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼՈՒՔՍԵՄՊՈՒՐԿ

Հասարակաց կարծիքը դեռ տարա-
կուսութեան մէջ կ'ուզի Լուքսեմպուրկի
խնդրոյն համար. խաղաղութիւնն թէ պա-
տերազմ պիտի ըլլայ. — ոչ ոք պաշտ-
փութեամբ գիտէ զայն և թերեւս Գաղղիոյ
կառավարութիւնն իսկ անգէտ է իւր որոշ-
ման, վասն զի խաղաղութիւնն և պատե-
րազմ իւր ձեռք չէ այլ Բրուսիոյ կառավա-
րութեան որոշումէն կ'ախտմն ունի. խա-
ղաղութեան վերահաստատութեան վրայ
բաւական խօսուեցաւ. բայց եթէ Գաղ-
ղիոյ կառավարութիւնը կատարեալապէս
վստահ ըլլար խաղաղութեան, իսկոյն
պիտի իմացունէր հասարակութիւնը վրո-
դովերու տեղի չտալու համար. Արդ-
քանի որ դէպքերը պատերազմի հակում
կ'ընդունեն, խոհեմութիւնը կ'պահանջէ լուել
և սպասել. որովհետեւ այդպիսի հրատա-
րակութիւն մը մտաց զայրացման և որ և է
հաշտութեան անկարելութեան պատճառ
կրնայ ըլլալ. Եւրոպական լրագիրք կա-
ռավարութեան պահած լուութեանը պա-
տերազմի նշանակութիւնն կուտան. և այն-
պէս կ'կարծուի թէ արդի վիճակը աղե-
տալի հետեւութիւններ պիտի ունենայ ան-
յապաղ. խնդիրը Լուքսեմպուրկի դքսու-
թեան վրայ չէ հիմնայ, այլ Գաղղիոյ աղ-
ղեցութեան վրայ որ ի վտանգի կ'իկարծուի,
և օրէնսդիր ժողովոյ անգամներն ալ նոյնը
կ'կարծեն. Աջակողմեան երեսփոխան մը՝
Պ. Կրանիէր, Բէյի լրագրոյն մէջ կ'զգրէ թէ
« Պէտք է իւր օրինաւոր և կարեւոր պատիւը
տալ Գաղղիոյ ». և ձախակողմեան պաշ-
տօնակալներէն մին Պ. Կէրուլա ալ այսպէս
կ'խորհի Օրինիօն Նասիօնալ լրագրոյն մէջ.
« Որչափ որ մեր յիշողութիւնը կրնայ յետո
դառնալ, արդի Եւրոպիոյ պատմութեան
մէջ այս վայրկեանիս մէջ անցած վիճակ-
ներնէս աւելի օտար և աւելի սպառնա-
լից կացութեան մը չպիտի կրնանք հան-
դիսլիլ. կարծես թէ արտաքին և ձախող
ընթացութիւն մը մարդոց կամաց տեղ դըր-
ուած է և իրենց հակառակ զանոնք այն-
պիսի դառնիկացի մը վրայ կ'ահեցնէ, որ
չեն կրնար կայնիլ և որուն ծայրը ձախող,
կարեւոր և անհրաժեշտ պատերազմը ի-
րենց կ'ապասէ ». Պ. Կէրուլա կ'ըսէ նա-
և թէ այս խառնակութիւնը ընդհանուր
պատերազմի մը պիտի յանգնի, որովհե-
տեւ Անգլիա, Աւստրիա և խաղաղ երկար
ատեն չէր կրնան կենալ ենթադրելը
մեծ ցնորք մը պիտի ըլլայ կրտէ. և կ'յա-
ւերու թէ այս պատերազմին մէջ Գաղղիա
աշխարհի ազատութեան նահատակն, տը-
կարին պաշտպանն, քաղաքականութեան
վահանն պիտի ըլլայ. « Ինչպէս յայտնի է,
Գաղղիոյ մէջ յուզմունք կ'աւելի. Լոնտոնի
դեսպանաժողովը պիտի կրնայ ատենց ա-
ռաջին առնուլ. — եթէ անցեալը միշտ օ-
րինակ բռնելու ըլլանք, անոր յաջողու-
թիւնը կ'ապահովուի կերելի. Մայրաքա-
ղաքս և կ'առ հեռավոր մը կ'իմացնէ թէ
Գաղղիոյ կառավարութիւնն Օրէնսդիր ժո-
ղովոյն կ'ծանուցանէ թէ եւրոպական դես-
պանաժողովի մը գումարումը որոշուած է
և Լոնտոն պիտի գումարի մայիս 7 ին և
թէ Լուքսեմպուրկի մեծ դքսութեան կա-
ցութիւնը չէր ընթացած սկզբուն վրայ պի-
տի կանոնաւորի. նաեւ հեռագիրը կ'ապա-
հովցնէ թէ խնդրոյն լուծումը կ'առավա-
րութեանց արժանեացը և շահուց համա-
ձայն պիտի ըլլայ. Բրուսայոց զուգահե-
տեւը կ'ըսէր, և կ'առավարութեանց
երաշխաւորութեամբ նոյն դքսութեան
չէր ընթացած վրայ կ'ընէ հեռագիրը,
մինչդեռ ասոնք խնդրոյն էական մասը կը
կ'ազմեն. Գաղղիա կուզէ որ իւր կայսրու-
թեան սահմանին սպառնալիք եղող ամբո-
ցը պարպուի, իսկ Բրուսիա կուզէ պահել
այն բերդը, ուր իւր զօրքերը կան, կ'ամ-
անոր փոխանակ ուրիշ հաստցում մը
ձեռք ձգել, որով իւր անձնատիրութիւ-
նը կ'ապաշտպանէ, և այն ատեն կրնայ ը-
սել թէ « Գաղղիոյ զինուոց դէմ յետո
չընկրկեցինք, և մեր շահուն համաձայն
լուծում արուեցաւ խնդրոյն ». — Եթէ այս
պարագայիս մէջ խաղաղութիւնն պահել
կուզուի, իրաւախոհութիւնն մը խիստ կա-
րեւոր է. Այս խնդիրը նախ Բրուսիոյ փա-
ռասիրութեամբ յառաջ դառնալ, հիմա
անձնատիրութեան խնդիր մ'երգած, և այն-
պիսի դժուարին կացութեան մը հասած
է, սրմէ կ'ամ Գաղղիոյ հետ պատերազ-
մելով և կ'ամ Լուքսեմպուրկը պարպե-
լով միայն կրնայ դուրս ելնել. իսկ եթէ
պատերազմի որոշում տուած է, դեսպա-
նաժողովը չկրնար անոր առաջը առնուլ.
Բայց կըսուի թէ տէրութիւնները հաշտու-
թիւնը կարելի ընող ուրիշ միջոց մ'ալ
ձեռք առած են. այսինքն է՝ Բրուսիոյ
հաւանութեամբ Լուքսեմպուրկը պարպել,
և Գաղղիոյ հաւանութեամբ՝ իրենց երաշ-

խաւորութեան ներքեւ զայն ինքնօրինու-
թեան մէջ դնել, որով Բրուսիոյ անձնա-
տիրութիւնը չ'իւրաւորելով խաղաղութիւ-
նը կարելի ըլլայ.

ՆԵՐՔԻՆ

Օգոստ. Մուլթանին թիկնապաշտ (Եա-
վէրը հարաւ) ճէմիլ փաշան առաջին սե-
նեկապետ անուանեցաւ փոխանակ Նէվ-
րէս փաշայի՝ որ Մէճլիսի — վալայի անգամ-
կարդեցաւ.

— Բորթուկալի թագաւորին կողմանէ
պատուանշան ընդունեցան արքունի բը-
ժըշկական դպրոցին վերատեսուչ Սալիհ
էֆէնտի, տոքթոր Նարանջի և խաղիոյ
առաջին թարգման Պ. Վէրնօնի, քօլէ-
րայի դեսպանաժողովին մէջ գտնուելով
բարեք ծառայութիւն մատուցանելուն
համար.

— Ամերիկայի խաղաղական դեսպան Պ.
Պէրտինաթի Տաճկաստանի դեսպան ան-
ուանեցաւ.

— Օգոստ. Մուլթանին բժշկապետ
Մարգօ փաշան անցեալ շաբթու փութով
Փարիզ դադած է. Լէվրնդ. Հէրլա կրտէ
թէ յատուկ պաշտօնի մը համար է այս
ուղեւորութիւնը, և թէ Ֆաղիլ Մուսթա-
ֆա փաշան ալ Հռոմէն Փարիզ դարձած է.

— Լէվրնթի նայելով, երեք-չորս
դեսպանք Բ. Գուռը երթալով, Կրետէի
խնդրոյն նկատմամբ դարձեալ իրենց նա-
խորդ աղդարարութիւնը պիտի կրկնեն և
զեր այս շաբթու, բայց անգլիական դես-
պանը միաբանած չըլլալուն համար հար-
կադրուեր են իրենց կառավարութիւննե-
րէն նոր հրահանգ խնդրելու. — Այս երկ-
րորդ աղդարարութեան ալ ընդունայն
եղնելը կ'յուսամք, կրտէ յիշեալ լրագիրն.

— Մագըղէն հետեւեալը գրուած է
Լթուալ տ'Օրիան լրագրոյն. — 3 մայիս.
Յոյն աղջիկ մը հռոմէական ըլլալ ուղեւոր-
ծնողքը հաճութիւն չապնուն համար, Լա-
տին եպիսկոպոսարանը վախած էր. Այս
երեւութիւնը տեղւոյն հասարակութեան
յուզման պատճառ ըլլալով, խումբ մը յոյնք
եպիսկոպոսարանը կ'սխալու աղջիկը բըռ-
նի առեր են. Այս միջոցին բաւական ցա-
ւալի անտեղութիւնք պատահած ըլլալով,
Զմիւռնիոյ դաղդիական հիւպատոսը Բրո-
մէթէ անուն արքունի շոգենաւով Մագըղ
եկեր է. Կոստանդնուպօլիս գտնուող ի-
տալական դորձակալն ալ Սիրէն անուն ի-

տալական արքունի շոգենաւը հոն զրկած ըլլալով՝ ստոյգ տեղեկութեան համար նոյն շոգենաւուն դարձին կ'սպասուի :

— Լէվընթի մէջ կը կարգամբ թէ մայրաքաղաքիս անդղիական դեռպան ըրտ լայնութի փարիզ փոխադրուելը որոշուած է, եթէ Անդղիոյ արդի պաշտօնէից ժողովը շարունակէ :

— Հէրսէքի գայմագամ անուանեցաւ Եէնի-փաղարի նախորդ գայմագամ Մէհմէտ պէկ, փոխանակ ձէլալ փաշայի որում յանձնեցաւ Զըլթըրի գայմագամութիւն : Եէնի փաղարի գայմագամութեան պաշտօնն ալ Սապիթ փաշային տրուեցաւ, որ երբեմն Դանտիա էր նոյն պաշտօնով :

— Զինուորական ատեանին անդամ անուանեցաւ Մուսթաֆա Էֆէնտի :

— Կիպրոսի կառավարիչ կարդեցաւ Սմատիոյ նախորդ կառավարիչ Զիա պէյը :

— Կըսուի թէ, մօտեքս ռուսաց հիւպատոսարան մը պիտի հաստատուի Վանայ մէջ : Արդէն մէկ քանի ամիս յառաջ պարսիկ հիւպատոս մը զրկուեր է յիշեալ քաղաքը :

— Լա թիւրքի լրագրոյն մէջ կկարդամբ :

Էփէնէ • 2 ֆայէ • — Մէկ քանի խառնակիչ անձինք տեսնելով տաճիկ երիտասարդի մը ֆէշիշ շինելը, աշխատեցին տարաձայնել թէ տաճիկները պիտի ջարդեն քրիստոնեաները : Նաեւ՝ աւելի կարեւորութիւն մի տալու ձախող նպատակաւ, հիւպատոսաց առաջարկեր են իմաց տալ կառավարչին : Հիւպատոսը — բաց ի մէկէն — ակնաջ չեն դրեր, հասու ըլլալով թէ իրենց եղած ազդարարութիւնը չարամտութեան արդիւնք է, և թէ կառավարութիւնը հասարակաց հանգստեան հոգ ու կատարեալ ուշադրութիւն ընելուն համար երկիւղի բան չկայ :

Տիւրքիսթան • 12 ֆայէ • — Տեղւոյս քըրիստոնէից մէջ ալ տարաձայնութիւն եղած է թէ տաճիկը պիտի ջարդեն զքրիստոնեայս : Այս անհիմն տարաձայնութեան գլխաւոր պատճառ եղած է հետեւեալ դէպքը • — մէկ քանի անկիրթ տաճիկներ Լուսաւորչական Հայոց եկեղեցւոյն մէջ առաջարկեցին ընծայներ ընդունեցաւ խաւայի տիկնայց ծանրագին զարդուց գոյն : Մէկ խօսքով՝ ամեն ազգաց մէջ՝ յոր լուսաւորութիւնը ու քաղաքակրթութիւնը մոտ ըրած է, տիկնայք ալ գործոյ բաժին ունեցած են կարեւոր և հարկեցուցիչ պարագայից մէջ :

Հայ տիկնայք ինչ կընեն մեր ազգին մէջ : Հարցում մը, որոյ պատասխանը այնչափ դժուարուցիչ է : Իրաւ է որ վերջին տարիներս մէկ քանի տեղ սկսան շարժիլ, և իրեւ մարդ իրեւ հայ դործելու ձեռնարկել, բայց ոչ պէտք եղածին չափ : Հերիք է տեսնել որ տեղ մը մէկ քանի հայ տիկնայք ժողով կազմած ազջլանց դատարարութեան հոգ կտանին, Հերիք է տեսնել որ տեղ մը մէկ քանի հայ տիկնայք ընկերութիւն կազմած դիւղի մը ազգատոց միտիթարութեան համար կհանգամանակին իրենք և այլոց մասնակցութեան յորդոր կկարգան :

Կնչպէս կըլը իւր բարձր կոչման, նոյնպէս իրական սեռը իւր բարձր ու գոյութիւն ազդեցութեան չ'որձիւ կընայ մեծամեծ գործիչ : Կըլը — խիստ փոքրիկ բացասութիւն մը

Կնչպէս նետած ըլլալով, ներկայ գտնուող կանանց երկիւղ պատճառներ և չափազանց պատմութեամբ տարածուեր է : Մէկ քանի օր յառաջ ալ, քաղաքէս ժամու մը չափ հեռի, խեղճ քրիստոնէի մը — իւր տեղը դացած ատենը — սպաննուած ու կտոր կտոր եղած ըլլալուն լուրը առնուելով, հասարակաց մտատանջութիւնը աւելցեր է : Այս երկու դէպքերուն պատճառները բռնուեր ու բանտարկուեր են :

Գրեթէ • 1 ֆայէ • — Տեղւոյս միւստիւրը Զատիկէն մէկ քանի օր յառաջ Միտհաթ փաշայի հետ տեսնուելու համար կը մեկնի, ժողովականներէն Մուսթաֆա աղան իրեն փոխանորդ ձգելով : Սմ Զատիկի գիշերը զինեալ ոստիկանաց հետ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն կողմերը ի պահպանութիւն պարտած ատենը, հետաքրքրութեամբ եկեղեցւոյն բակը կը մտնէ : Կանայք տեսնելով զինեալ մարդիկը, կսկսին պուռալ վախալով թէ քըրիստոնէից վրայ յարձակում պիտի ըլլայ : Այս անտի վախը ներսը գտնուողներուն մէջ ալ տարածուելով, ազդեցիկ աւելցեր և ազմուկ ելեր է : Ժողովուրդը մէկ մէկու խառնուեր, իյնող, մարդ եղեր, վերջապէս տակն ու վրայ եղեր է եկեղեցին, և հազիւ հասկցուեր է թէ վախնալու ամենեւին բան չկայ :

Ա.ԶԳ.Ա.ՅԻՆ

Այս շաբթու Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ հրաւեր գնաց Երեսփոխանաց, Ժողով կազմուել և Ազգին ներկայ տաղմարդին վիճակին անցադու գարման մը ընելու համար : Երէկ էր դումարման որոշեալ օրն, բայց օրինաւոր նիստ չեղաւ՝ ըստ որում մեծագոյն մաս ըլլալու համար բազմութիւ երեսփոխաններ կողակէին : Ս. Պատրիարքը գոնէ ներկայ եղողներուն կարծիքն առնուելու զեւել, զանազան դիտողութիւններ եղան, որովք Նորին Սրբազնութիւնը պատշաճադոյն դատեց՝ առանց երկրորդ անգամ ընդհանուր Ժողով հրաւիրելու, գրով Բ. Դրան իմաց տալ խառն Ժողովոյ անդամոց հրաժարելը, և

խնդրել Սահմանադրութեան Ժամ յառաջ չնորհուիլը :

Ներկարարանելը մեր սովորութիւնը չըլլալով, մեք ալ շատերուն հետ ի կարծոյ դիտողութիւն կընեմք թէ՛ Ս. Պատրիարքին ընտրելի ամենէն դահացուցիչ միջոցն է Սահմանադրութեան օր յառաջ երեւման աշխատիլ : Առանց ասոր և ոչ մէկ միջոց կ'նայ Ազգին ներկայ անկերպարան վիճակը կերպաւորել : Որոշեալ և հաստատ վիճակ մ'ունենալու կըսողման այսօր բնորոյ յաջողակ հայք :

— Բ. Դումար ուղեղով ըստ ամենայն իրաւանց լուծել Զարսանճագի ազգայնոց բազմամեայ խնդիրը, կառավարութեան և Ազգին կողմանէ նշանակեալ անձերէ յանձնաժողով մը կազմել է, որ քիչ օրէն Զարսանճագ պիտի ուղեւորի անմիջապէս հոն քննելու համար այս կնճառտ խնդիրը :

— Մշոյ Ս. Կարապետ վանուց հինաւորաց միաբան Զաքարիա եպիսկոպոսը վախճանել է :

— Երբեմք թէ Կարնոյ և Վանոյ վիճակաւոր Առաջնորդ Գեր. Արքեպիսկոպոսը ԼՂՄԻԺԻՆ պիտի երթան Վ. Կաթողիկոսին օժման հանդիպին ներկայ գրանուելու համար, որ ինչպէս արդէն ծանուցած եմք, առաջիկայ ամսոյն 21 ին պիտի կատարուի :

— Այս շաբթու խմացանք թէ Բ. Դուման Պատրիարքարան հրամանագիր մը եկած է, յորում ազգային Ժողովականաց աթոռոց վերաբերող հետեւեալ տրամադրութիւնները կ'պարունակեն :

Ա. Աստիճանաւոր Ժողովականք իրենց աստիճանին բարձրութեան համեմատ պիտի բազմին :

Բ. Եթէ գտնուին համաստիճան Ժողովականք, նոյն աստիճանն յառաջ ստացողը վերին աթոռը պիտի բազմի :

Գ. Առանց աստիճանի եղող Ժողովականաց աթոռները իրենց ազգային ծառայութեանց Ժամանակին հնութեան համեմատ պիտի արուին :

Կըսեմք թէ, այս օրինակ հրամանագրեր ուրիշ ազգաց Պատրիարքարաններն ալ զրկուեր են : Կըսուի թէ, այս կարգադրութեան պատճառ եղած է յունաց

ՏՐԱՄԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՔ

Օտարադէ Գիւնայ • — Հայ Կըլը • — Հայոց արքիվէն • — Երկերական Կառնութեան մի առաջարկութեան առ Հայ Գիւնայ եւայն :

Հրատարակեցաւ այս օրերս թէ Աղեկսանդրիոյ Յոյն տիկնայք Յոյն դպրոցին մէջ տօնավաճառ մը բացեր, և հոն մէկ սիկարն 50 Քրանդի ծախելով՝ յաջողեր են 50000 Քրանդ կամ 150000 դր զբաղման արդիւնք յառաջ բերել ու կրեալ զրկել ի նպաստ իրենց կարօտ ազգակցոց :

Ուրիշ տեղեր ալ տիկնայք, այնիւ զգացմամբք վառեալ, ազգային շարժմանց ձեռնուել և քաջալեր հանդիսացած են : Ամերիկայի մէջ, մարդկային ստրկութեան ջնջման համար մղուած վերջին անարկու պատերազմին ստեն, ազնուական տիկնայք անտարբեր չկեցան և մասնակցեցան յիշեալ մարդասիրական ձեռնարկն ի գլուխ տանելու համար թափուած քրտանց : Նստիւց ազատարարն՝ Կարիտալի

քաջալերութեան ընծայներ ընդունեցաւ խաւայի տիկնայց ծանրագին զարդուց գոյն : Մէկ խօսքով՝ ամեն ազգաց մէջ՝ յոր լուսաւորութիւնը ու քաղաքակրթութիւնը մոտ ըրած է, տիկնայք ալ գործոյ բաժին ունեցած են կարեւոր և հարկեցուցիչ պարագայից մէջ :

Հայ տիկնայք ինչ կընեն մեր ազգին մէջ : Հարցում մը, որոյ պատասխանը այնչափ դժուարուցիչ է : Իրաւ է որ վերջին տարիներս մէկ քանի տեղ սկսան շարժիլ, և իրեւ մարդ իրեւ հայ դործելու ձեռնարկել, բայց ոչ պէտք եղածին չափ : Հերիք է տեսնել որ տեղ մը մէկ քանի հայ տիկնայք ժողով կազմած ազջլանց դատարարութեան հոգ կտանին, Հերիք է տեսնել որ տեղ մը մէկ քանի հայ տիկնայք ընկերութիւն կազմած դիւղի մը ազգատոց միտիթարութեան համար կհանգամանակին իրենք և այլոց մասնակցութեան յորդոր կկարգան :

Կնչպէս կըլը իւր բարձր կոչման, նոյնպէս իրական սեռը իւր բարձր ու գոյութիւն ազդեցութեան չ'որձիւ կընայ մեծամեծ գործիչ : Կըլը — խիստ փոքրիկ բացասութիւն մը

Կընայ ըլլալ — զժաղդաբար չտեսնել որ չըցաւիր Ազգին ազեալի վիճակին վրայ, և ընդհակառակն մանաւանդ դաւաճանքը առաւել իւր քան հօտին հանգստեան խնամ կտանի : այս, կըլը կարողութեան տարածն ալ դործել կղանդալի կարողութեան վեր է բնելու Շատ անգամ մի կըսես դաւաճանոց յուղման գլխաւոր շարժառիթը • — Եթէ ոչ կըլը Ահ, օթալիցէք Հարք, երբ պիտի կարեկցիք Ահ, մեք կըսեմք ինչ որ ձեզ պարտ է բնել : Խղական սեռը բարձր ու գոյութիւն ազդեցութիւն մ'ունի ըսինք : Ընդունայն չէ այս խօսքը : Տես, Աղեկսանդրիոյ մէջ Յոյն տիկնայք մէկ սիկարն 50 Քրանդի կ'ծախեն : Տիկնայք երբ վսեմ նպատակի մը համար դործել ձեռնարկեն, կ'յաջողին անդր քան զչափ, բաւական է որ անոց իմաց տրուի թէ ան ծանանակ է գործելոյ : Բայց, ինչո՞ւ հեռու կըլը թանք • Իրական սեռին այս բարձր ազդեցութիւնը կհատառէ մեր ազգային Հիւանդանոցի խնամակալ տիկնայց ընկերութիւնը, որ երբեմն բաւական կ'միտիթարէր պատասխանող թշուառ խումը : Խոստանօք կ'յիշեմք ազ-

Պատրիարքարանը, ուր՝ կերելի թէ՛ վերջին օրերս ամսուայ համար վեճ մը ծագած և ձայնը մինչև Բ. Գուռը հասած ըլլալու է :

Այս կարգադրութեան հետեւելու համար, ըստ մեզ, պէտք է իւրաքանչիւր երեսփոխանէ միեւնոյն ձեւով մէկ մէկ տիպոս առնել և իւրաքանչիւրին անունը նշանաւ կելլով իրենց տատիճանին համեմատ շարել խորհրդարանին մէջ : Ուրիշ ժողովականաց համար պէտք չէ ավտոմատ ըլլել, ըստ սրբաւ սակաւաթիւ ըլլալով՝ իւրաքանչիւր կրնայ իւր ավտոմատ ձանշնալ : Մեզ ըսող եղաւ թէ, այսուհետեւ ժողովականաց մէջ այս պատճառաւ ալ խօսք և թերեւ մէճ պիտի ըլլայ : Բայց մեք այնպէս կհաւատամք թէ մեր ազգայինք այնչափ փառասէր չեն, և կիսափաքին ազգային ժողովոյ մէջ իւրեւ եղբայր ու հաւասար բաղմիլ ու յօդուտ Ազգին խորհիլ առանց ատիճանի խորութեան, մանաւանդ յուշ անելով թէ մեր ազգային ատենակալութիւնք սահմանադրական սկզբանց արդիւնք են, որոյ առջեւ ամեն բարձրութիւնք ի հարկէ կկոնարձին :

— Կիւրակէ օրը Գահիրէէն մայրաքաղաքս հասած մանաւոր հեռագիր մը գուժեց Եգիպտոսի ազգայնոց բաղմնաժամանակեայ Առաջնորդ զեք. Տ. Գարբիէլ Ս. Արքեպիսկոպոսի վախճանը : Սրբազան Հանգուցեային կենսագրութեան հրատարակութիւնը ուրիշ առթիւ կթողուինք, ըստ սրբաւ առաժմ կարեւոր եղած տեղեկութիւնները առձեռն չունինք :

Կիւմնամք որ Գահիրէի ազգային վարչութիւնը որոշեր է Երուսաղիմոյ Պատրիարքական վարչութեան Հանգուցեային արժանաւոր յաջորդ մը խնդրել : Կիսափաքիւր որ Երուսաղիմոյ Ս. Պատրիարքը Գահիրէի պատուարժան վարչութեան խնդիրը կատարած ատեն, պատուիրէ իւր ընտրած Առաջնորդին՝ կարեւոր ծական խնդիր չարուցանել Գահիրէի մէջ այլ ըստ ամենայնի հոգ ու խնամ տանել յառաջադիմական գործոց ծառայեցունելու և Կիսափաքիւր սեպհականութիւնները, աջակցութեամբ տեղական ազգային վարչութեան, որոյ վրով ժամանակութեան համբաւը գոհութեամբ կլսենք :

— Սամաթիոյ թաղի պատուարժան խորհրդոյն կողմանէ զրկուած է հետեւեալ նամակը, որ մէջ նուազ ուշադրութեան արժանի է :

« Սամաթիոյն այսօրուան վիճակը դիտելը որ ամեն բանի կարօտ, եւ գարնային նորիսամբ տապալայն խիստ տխուր է : Թաղին մէջ չկայ մէկը որ իւր գաւալը ասկից 6-7 տարի վերջը ասկից 50 տարի առաջուան Սամաթիոյն գառնալուն վրայ չողայ :

Խորհուրդս տեսնելով այս ընդհանուր տրտմութիւնը եւ մտածելով իր ծանր պարտականութիւնը՝ յաջողեցաւ բարեարարաց նպատակաւ առժամանակեայ գարնայ մը չինել տալ, յուսալով որ, անոր բարոյական ալ գարնայատէր հասարակութիւնը կրնայ իր փոքրիկ լուծայովը ապահովել որու հաւաքման գիրութեանը համար հետեւեալ միջոցը ձեռք առնուած է :

Երեք գանձանակ չինուած է, մէկը չուկան, միւսը խաները եւ երրորդը Ղալաթիոյ կողմերը շարաթը մէկ օր պարտելու նպատակաւ : Գանձանակներուն բերանը Թաղական խորհրդոյն կնքովը փակուած է : պարտողները միօրինակ համադրեցանք ունին, որոց ուսը Սամաթիոյ Ս. Գեորգիոյ ջրհանակիր պաշտօնեաներ ըլլանք գրուած է, նաեւ գանձանակներուն վրայ ալ հայերէն եւ գաղղիարէն լեզուօք հաւաքման նպատակը փորագրուած է : Ասոնց արդիւնքը Սամաթիոյ մանչ եւ աղջիկ տղայոց կրթութեանը յատկացած է :

Տէր, մեծ յոյս ունիմք որ մեր այս ձեռնարկութիւնը յաջողութեամբ կը պատկուի եւ Ազգը Սամաթիոյ մէջ կորուսած փառաւոր գարնայները վերստին ձեռք անցունելու բարեբաղդութիւնը կուենայ : Ուստի կը խնդրենք որ նամակս Ձեր յառաջիկայ թերթովը հրատարակելու բարեհաճիք :

— Տիկնային կղերին :

« Վեհափառ կաթողիկոսը քաղաքս հասաւ ամսոյս 7ին, ամենաշքեղ փառօք, որոյ գաղափարը չէ կարելի ունենալ միտքի մէջ :

Ծաղկաղարդի օրը յայցելութիւն գընաց փոխարքային, Նորին վսեմութեան կառքերովը : Փոխարքային իւր ձեռօք կախեց Վեհափառին պարանոցը՝ Աղեկսանդր Նեւաթիի շքանշանը : Գալփատան գերխորհրդէն վարդապետը, իրրեւ պատգամաւոր սահկահայոց, քառորդէն աւելի ժամանակ ատենախօսութիւն մ' ըրաւ, որոյ

պատասխանեց Նորին բարձրութիւնը՝ շատ պատուաւոր խօսքեր խօսելով :

— Լրագրին ծանուցմանց մէջ արդէն խօսուած է այս գիշերուան թատերական ներկայացման վրայ : Ուղեւով ազգայնոց վստահութիւն տալ, հոս ալ կնշանակեմք թէ այս գիշեր անպատճառ պիտի ներկայացուի նոյն թատերախաղը, և միանգամայն՝ մեծարդոյ հանդիսականաց աւելի հաճութիւն ու գոհութիւն պատճառելու համար՝ ի վերջոյ Պալէթ մ'ալ պիտի տրուի : Ուստի գարձեալ հրաւեր կկարգաւք յարգոյ հասարակութեան, որ այս գիշեր անպատճառ հաճին ներկայ գտնուել թատրոն ու քաջալերել գերասանաց խումբը, մանաւանդ գերասանաւհիները՝ որոց ի նպատակ է :

Սրբարեւ երբեմն պակասութիւններ կտեսնուին, բայց զխոնարով որ ակամայ և հարկադրեալ են, պարտիմք ներել և վճատութեան պատճառ չտալ : Գերասանաց խմբին — ներուի մեղ ըսել — շատ տուած չենք որ շատ խնդրենք : Եթէ չենք կրնար կամ չեմք ուղեր քաջալերել զանոնք, գոնէ վճատութեան պատճառ չտամք :

— Կեսարացի Մարիամ տիկին և որդին մեծ կարապետ աղա Մըստֆէան 300 դշնուիրեր են Հիւանդանոցի : — Գիւրքեճի յարգոյ արհեստաւորք ալ 4000 միտիա, 4000 հաւկիթ և 30 օխայ ձուկ ընծայեր են :

Նոյնպէս յարգոյ ոսկերիչք զանազան նպարներ զրկեր են հիւանդանոց :

— Ղաղարոսեան մեծ. Գրիստոսաւոր աղան անձնական գործոյ պատճառաւ ժամանակ մի գուրս երթալու հարկադրած ըլլալով, Աղաբէկեան Մարկոս և Զուլաճեան կարապետ աղաները անոր տեղ սկսան դատախօսել Անձնուէր ընկերութեան աշակերտաց ի Ղալաթիա, յառաջիկայ կիւրակէ օրէն սկսեալ :

— Մագսուտեան մեծ. Սիմոնիկ և Սեպուհ աղաները՝ 2 կով, և բարեպաշտ ոմն՝ ձեռամբ ի սկիւտարի արժ. Տ. Մարտիրոս քահանայի՝ 40 եազմա նուիրեր են Հիւանդանոցի պատասխարեցոյ համար :

Նուսէնի Էպրու տիկին Գ. Երամանը, որ իւր ձեռագործները ի նպատակ Հիւանդանոցի մեծագլխաւ կընծաւէր Հայ երեւելեաց : Արդեօք ինչ բանաւոր պատճառ սակաւացոյց անոր այս սքանչելի անձնուիրութիւններն ու միտքաւորական այցելութիւնները :

Տիկնայք են Ազգաց շինողք : Նոքա, եթէ կամին, կարող են դատարարակել Ազգ մը գուժ ու գարով աղել, եւ մէկ խօսքով ամեն օգտակար, գեղեցիկ ու վայելուչ գործ գործել : Աշխարհի նիւթական կենաց չենք ալ մանաւանդ նոյա ձեռքն է. տնտեսութիւն, տաւալապետութիւն, պարզութիւն տարածելու ձեռնհաս են, եթէ անձամբ անձին օրինակ տան ընկերութեամբ : Եթէ վարչիկ մի ուշադիր տիկնայք մ'արձակենք մեր Ազգին ներկայ վիճակին վրայ, ո՞ն, մեծ ցաւով պիտի տեսնենք թէ անոց ուր հայ կայ, հոն իրրեւ օթոց տիպոսած են վիշտ տառապանք ու աղքատութիւն, եւ ընդհանրապէս՝ առանց միանգամայն այս տխուր վիճակին ելից վրայ խորհելու՝ չտալով իրենն ու զարգացման իրենը կառուելուն : Կտեսնենք մեր Ազգին առջեւ բացուած կորստեան ահա-

զին վիճ մը, ուր պիտի կնանք կորսուինք եթէ տակաւին եւս չթափանք :

Սթափելու ժամանակ է : Թօթիկներ սա մեր վրայ չարաչար ծանրացող մահաշուք թմբուլութեան բաղունները : Ահա կլսուին անօթութեանէ մահուան վտանգներու մերձեցող թշուառ հայերու սրտածնիկ հեծեծանքները : Եւ, աղքատութիւնը իւր գծովային որիորը բացած գմեղ կլանել կտառնայ : Ոչ ոք Հայ այսօր գո՞ն է իւր վիճակէն, եւ անխ կիսօր իւր ապագային վրայ :

Հայ տիկնայք, ձգեցէք սեթեւեթ, ընկերացէք, ու խոնցէք համբոյր տալ պարզութեան : Նա՛ն որ պիտի կրնայ սակաւ մի մեղմել ձեր ամուսնոց տառապանքը, եւ հողի տալ անոնց : Պարզութեան յաջնայնէ՛ք : այս երկու բառերը քանգաւկեցէք ձեր սրտին տախտակներուն վրայ : Եթէ ձե՛մ ստէք գալարաղեղ մարմանդներու վրայ, չնչեցէք՝ մաքուր ու զով օգ, բայց ոչ փերեւեթեալ, այլ պարզ ու կոկ հագուած : Այսպէս թէ՛ գուք եւ թէ՛ ձեր պարագայք անշուշտ հանդիստ պիտի ընեն : Խեղ, տաղնապ ու առնին յուզմունք անոյ պիտի տան :

Հայք տիկնայք, մանաւանդ քիչ շատ հաւուսաւ կտոնէրը, եթէ հետեւին պարզութեան բարի օրինակ պիտի ըլլան այլոց, եւ շատ տուններու մէջ խաղաղութիւն ու օրհնութիւն հաստատելով յաւիտեական շնորհակալաց արժանի պիտի ըլլան :

Պարզութեան հանդերձներէն բարոյական նուիրէն կրուրէ, եւ բարոյական աշխարհի քիմքը կգեղեցունէ : Անբարոյականութեան հաւատարմը կհամարիմք այն աղաներին, որոնք մարդու աղքատութեան պատճառ ըլլալէն զաւտ՝ գարշելի ձեւաղ մը կգործեն զանի :

Ընկերութիւն մի պէտք է պարզութիւնը հայ տուններու մէջ մուծանելու համար : Այս պիտի ընկերութեան մը հեղինակութիւնը տիկնայք անի է : Տեսնենք, ո՞վ պիտի ըլլայ առաջին հեղինակը, որ միանգամայն իրաւունք պիտի ունենայ ազգային ընդհանրութեան մը առնջինաւոր շնորհակալքը վայելելու :

ԱՅԼԵՒԱՅԼՔ

Ձատկի տօնին օրերը փարկի տիեզերա-
կան Արուեստահանդիսին այցելուաց թիւը 400
հազարէն աւելի կ'աչառի: Նոյն երեք աւուրց
եկամուտին գումարը 454,000 ֆրանկի կ'աւա-
նի եղեր:

Յիշեալ Արուեստահանդէսին յայց եկող
երիտասարդ օտարուհւոյ մը վրայ շատ կ'իս-
ռի, անոր այլանդակութիւնը հետաքրքրու-
թիւն պատճառելով Շան-Նիլզէի անցքին ըը-
նակչաց՝ ուր անծանօթն հաստատուել է իւր ըը-
նակութիւնը: Սա 25-26 տարեկան է. երեսին
գոյնը հրաշէկ ու պղնձագոյն է. միշտ սեւեր
հագած է. խոշոր ու կարմրագոյն բոստերով
վիզը, ու նոյն տեսակ բոստէ ապարանջանօք
դաստակները գոցուած են. սեւ չուխայէ գըլ-
խարկէ մը դուրս ձգած է երկայն՝ թանձր ու
կապոյտ մազերուն դանդուղները. երբէք հետի-
ոտս դուրս ելնելը տեսնուած չէ. երկու սեւ
կրկնատացի պղտիկ ձիւրէ լծուած կառքը,
իւր սեւազգեստ կերպարանքը, պղնձեայ գոյնը
եւ ծառայից խուսքը այլանդակութիւն մը կու-
տան անոր: Քանի մը հետաքրքրւիք ուղեկով
գիտնալ ծնունդը եւ ընկերական ու առանձ-
նական վիճակը, իմացեր են թէ խիստ հա-
րուստ է եւ վեց ծառաներէ ուղեկցեալ կճա-
նապարհորդէ. թէ՛ ծառայք են երկու հնգիկ
կանայք, չորս այր, որոց մէկը՝ սեւամորթ, եւ
երեքը իրենց տիրուհիէն աւելի պղնձագոյն
են: Վկարճուի թէ իւր ծառայից մէկուն դը-
լուխը քիչ մը այրեցած է, որոյ յանցանքը ա-
ռանց կանչուելու սենեակ մտնելն է եղեր: Գի-
շեր ու ցորեկ թեւաւոր աշտանակներ վառած
է եւ տանը փեղկերը երբէք չեն բացուած:
Գիշերները ցաւագին եղանակներ կերգէ. վեր-
ջը ափիսն կծիւ եւ յովաղի մորթէ անկողնոյ
մը վրայ կ'առնուի: Արտուի թէ՛ Սիւմատրա
կղզիէն երեւելի անձէ մը այրի մնացած է, որ
սպանուել է զինքը նախատելուն համար, ու
բովիտեալ կ'արժէ եղեր թէ ուրիշ կնոջէ մը
գրաւեալ է:

— Հետեւեալ սոսկալի ու սրտաշարժ դէպ-
քը պատահիր է Լուսիթուալի մէջ: Մահեան ա-
նուն 25 տարեկան գործաւոր մը իւր կինը կը
կորուսանէ կուրծքի հիւանդութեան մը պատ-
ճառաւ: Զգացած խորին ցաւը որդւոյն մահ-
ուալին աւելի կ'ստատկանայ, որ կնոջը մահ-
ուելէն մէկ քանի օր ետքը կ'առնահի: Իեղճ
ուրնէն մէկ քանի օր ետքը կ'առնահի: Իեղճ
գործաւորը տեսակ մը մոլորութեան զոհ կըլ-
լայ. անդադար իւր կնոջ վրայ կ'իստի եւ չը
կարծէր թէ նա բոլորովին ձգած ըլլայ զինքը.
ուստի օր մը առանձին գանուելով կորոչէ կի-
նը տեսնել, կարելի է միանգամայն յուսալով
թէ կրնայ կենդանացունել զանի: Հետեւա-
բար՝ հին բաժ մը կ'առնու եւ գերեզմանատուն
կերթայ. ամենայն զօրութեամբ շատ ժամեր
ձգնելէն յետոյ զազալը դուրս կ'անէ, կ'առնա-
րիչը կընայ, մարմինը կ'ըրցունէ եւ տուն
բերելով անկողինը կ'գնէ. առաւօտուն կրակ
վառելով մեռելին դէմքը կընայ, եւ զրեթէ
ուրախութեամբ գրացիին կերթայ ու կ'իմա-
ցունէ թէ կինը ողջացած ու դարձած է
տուն, ինչպէս ինքն կ'անխաւ ծանուցած էր:
Իեղճը մեռելին կ'իստէր ու պատասխան մը
առնել կուղէր: Շիրմէ մ'անդին եղած այս
սէրը ցաւագին տեսարան մը կընծայէ գրացի-
եաց, որոց ստիպմամբ դարձեալ ի նոյ կ'աւան-
դէ իւր ամուսնոյն դիակը:

— Պէրլին թատրոնի մը մէջ մօտերս տե-
սարան մը տեղի ունեցեր է, որ ներկայացուած
խաղէն աւելի հանդիսականները զբօսցուցեր
է: Նրկու վայելուչ հագուած երիտասարդներ
բարձրաձայն դերասանները կծագրեն, առանց
անոնց արհամարհող կերպարանքին ու զնե-
լու: Երբ վարագոյրը կ'ըցուի, մարդ մը այս
երկու ծաղրողներուն կ'օտենայ, եւ անոնց

մէկուն ուղղելով խօսքը բարձրաձայն կ'օգուայ
իրեն թէ՛ երբ պիտի վճարես ինձ պարտական
եղած զոյգ մը կօշիկիդ զինը. երիտասարդը
կշիտի իւր թոթովելով կ'առնալանէ թէ
վաղը պիտի կրնամ դեղ գոհ ընել: Բայց
պարտատէրը՝ որ թատրոնի վարչութեան պաշ-
տօնը կ'առնարէր, անոնց ըրած անարդանաց
վրէժն առնելու համար, կ'հրամայէ զրպանին
պարպել. խեղճերը զրպանին կ'արձնեն կը
դարձնեն զոյգ մը կօշիկի զին չեն կրնար հա-
նել. ուստի պարտատէրն անդթարար վրէժ-
խնդիր ըլլալու համար երկու կորովի մարդոց
բռնել կուտայ զժաղգ երիտասարդը եւ անոր
աղաչանաց ակնաջ չկախելով, ոտքէն իւր շի-
նած կօշիկները կ'անէ: Գժրազգացար օդն ալ
դէշ է եղեր: Երիտասարդը ամօթէն դեպի
անցնելով, ողորմած մէկը կ'գտնայ, որ իրեն
քանի մը զրշ փոխ կուտայ կօշիկ մը գնե-
լու համար:

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՒԹԵԱՆ Պ. ՄԱՐ-
ԿՈՍԻ ԱՂԱԲԵԳԵԱՆՑ, որ պատճ է Կոստանդնու-
պօլէս 1865 թ.:

Այս անունով, 120 երեսներէ բաղկա-
ցեալ նոր ու հետաքրքրական հրատա-
րակութիւն մը ի գին 4 զրշ կծախուի մայ-
րաքաղաքիս բոլոր գրաւաճառաց քով —
իբրեւ հեղինակ ստորագրեալ է թիֆլիզցի
Հայ մը, որ կ'հերքէ Ռուսիոյ տէրութեան
եւ Զաւալեանց Գեւ. Սարգիս Արքեպիս-
կոպոսի դէմ Պ. Մ. Աղաբեգեանի անց-
եալները հրատարակած ամբաստանու-
թիւնները:

Այս գիշեր Բերա Նաուսի թատրոնը,
Պ. Վ. փափաղեանի հեղինակած «Անդ-
կացեալ եւ զոյս մի տեսցես», կամ Սը-
տաւաղդ Բ. չորս արարուածով եւ մէկ
պատկերով թատրերգութիւնը պիտի ներ-
կայացուի հանդերձ երգախառն վերջա-
բանով մը, ի նպատակ Օր. Ե. Գարադաշ-
եան, Տ. Մ. Պիլէճիկեանի եւ Օր. Վերդին-
ի Գարադաշեան դերասանութեանց, որոց
վերջինը իր փոքրիկ ընկերներովը իշտե-
կոնտայի երրորդ արարուածին մէկ կտորն
ալ պիտի հանդիսացունէ:

Գերասանաց արդոյ խումբը խոստովա-
նելով թէ մեծարդոյ Հասարակութիւնը
վշտացունելու առիթ տուած է, ներում
կ'ընդրէ Հասարակութեան, եւ կ'յուսայ
որ կրարհաճին թատերասէր ազգայինը
պատուել այս հանդէսը՝ որ անպատճառ
պիտի կատարուի խիստ շքեղութեամբ:

Յիշեալ խմբէն ապահովեալ այս ան-
գամ, մեք եւս կ'ընդրեմք մեր աշխիւ աղ-
գայիններէն որ հաճին իրենց ներկայու-
թեամբը քաջալերել դերասանութիւնները,
որպէս զի անվճար յառաջագիւմն իրենց
ներկայ դերասանական գոհացուցիչ ըն-
թացից մէջ:

Վաղը, Բերայի ազգային դերերմա-
նատան գիւմացը հանդուցեալ Գասպար-
եան Յովհաննէս աղայի լարախաղատունը
այլ եւ այլ խաղեր տեղի պիտի ունենան, եւ
գրաւական արդիւնքը պիտի գործածուի
ինպատ Պարտիզակի եւ միւս գիւղօրէից
տառապեալ ազգայնոց: — Գարձեալ նոյն
աւուր գիշերը, Պէլլա-Վիսթա ըստած

զբօսարանը հրախաղութիւններ պիտի ըլ-
լան ի զբօսանս Հասարակութեան, եւ
ծախքն հանելէն ետքը աւելցած արդիւն-
քը, յիշեալ ազգայնոց պիտի մատակարա-
րի: — Այս գործոյն ձեռնարկողք են ար-
ժանայարգ Աճէմեան չորս եղբարք, եւ Մ.
Բառնիկ աղա փ. Սէֆէրեան: — Գին ա-
ռաջին կարգի տոմսակի՝ 10, երկրորդ կար-
գի՝ 5 զրշ:

Յուսով եմք որ այսպիսի նպատակա-
ւոր համաժողով անմեղ զբօսանաց ներկայ
գտնուել կ'հաճի մեծարդոյ Հասարակու-
թիւնը:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄՈՒԲԱՏԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ՎԱՐՉԱՐԱՆԱՅ ԵՒ ՄԻԹԱՐԱՆԱՆ ԱՐԲԱՅԻՑ: —
Դիտանալու է Ս. Վարդապետի թէսորդեան:
Այս հետաքրքրական պատմութիւնը՝ որ
4 ստուար հատորներէ կը բաղկանայ, Պ. Պ.
Պօղոս Նատիրեան ռուսիացի պատուաւոր
ազգայնոցն զրամական օժանդակութեամբ
փարկի մէջ մաքուր տպագրեալ 42 ֆը-
րանգի կծախուի Պօլիս վարագճի խանի
վերնայարկը թիւ 7 մեծ. Աղարեանի սեն-
եակը, եւ նոյն խանի դէմ Գալաֆեան ոս-
կերիչ Աստուածատուր աղայի մաղաղան
թիւ 8:

Լրագրիս գրասենեակը կծախուին հե-
տեւեալք:

Սկզբունք դաստիարակութեան, երկու հատոր	20 զրշ
Լուսանկար պատկեր Շահնազար- եան կարապետ վարդապետի	5 ”
Առողջաբանութիւն	8 ”
Մատենագարանի ժողովրդեան	2 ”
Նեկտարինէ	3 ”
Հաւաքածոյ Հայկական ասացուածոց	4 ”
Պատկեր Լեւոնի	7 ”
Կիլիկիա կաղմեալ 1863	5 ”
” ” 1864	20 ”
” ” 1865	20 ”
Փունջ ” 1866	20 ”

ՀՈԳԱՐԱՐՁՈՒԹԻՒՆՔ

ՖԻԼԻՊԷ. Նլան աղա Երմանեան:
ԻԶՆԻՄԻՏ. Արքանաւ աղա Մարտիկեան:
ԿԵՅՎԷ. Մարտիրոս աղա Մ. Աղապետ:
ՊԱՂԱՅԻՑԻ. Պետրոս աղա Ս. Գրիգորեան:
ԱՏԱԲԱՅԱՐ. Խաչատուր աղա Նազարեան:
ՄԵՄ ՆՈՐ ԳԻՒՂ ՓԱՅԱՐՈՒ. Տ. Կարապետ քա-
նաւայ Պեօնիկեան:
ԻԶՄԻՐ. Դուկաս աղա Պաքազարեան:
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Էլմասեան:
ՔԵՐԱՍՈՆ. Գեորգ աղա Ս. Մազմանեան:
ՍԱՄՍՈՆ. Խաչատուր աղա Մալեան:
ՍԵՐԱՍԻԱ. Վարդան աղա Յ. Արքաբեան:
ԵՐԶԻՆԿԵԱՆ. Կիրակոս աղա Գաղաթեան:
ՀԱԼԷՊ. Յովհաննէս աղա Գիւրգիսեան:
ԱՐԱՊԵՐ. Մ. Մանուկ աղա Բրուտեան:
ԹՕԳԱՐ. Գեորգ աղա Սեֆերեան:
ԱՏԱՆԱ. Միգաս աղա Մկրտիչեան. ժամագործ:
ԿԱՐԻՆ. Աղեքսանդր աղա Տ. Ներսիսեան:
ԳՂԻ. Մելքոն աղա Ճանքեմիսեան:
ՎԱՆ. Յովհաննէս աղա Յովակիմեան:
ԵԳԻՊՏՈՍ. Խաչատուր աղա Աղլեան:
ԷՆԿԻՐԻՒՆ. Տ. Պօղոս քանաւայ
ԿԻՐԻՒԷ եւ ՂԱՐԱՍԻ. Տ. Պօղոս քան. Մկրտիչեան:
ԵԱՇ. Պ. Ս. Գարապալեան:
ՊՕԹՈՒՇԱՆ. Յարութիւն աղա Յակոբեան:
ՌՈՄԱՆ. Դաւիթ աղա Պալասեան:

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ ԼՐԱԳՐՈՅՍ
Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՌՈՒԲԵՆԻ Յ. ԳԻՐԴԵԱՆ
Կ. — ՊՈԼԻՍ, ՅԵՆՆԱՆԸՆԴԱՐ ԵՐԳՈՒՇՈՒ ԹԻՒ 19.